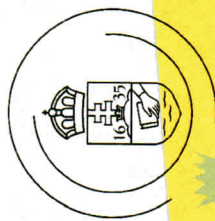

12:00 FENYVESI BALÁZS ELTE TÁTK, SZOCIOLÓGIA MA

A kései Wass-renezás Magyarországon és a határon túl a rendszerváltást követően

A "középnek mondott Európa" nyomában II.

ELTE | BTK
BÖLCSEZETTUDOMÁNYI KAR

Posztgraduális hallgatói konferencia

Az ELTE BTK Közép-Európa tanulmányok mesterszak szervezésében

2022. június 17.

A rendszerváltást követően Wass Albert életműve az egykori hagyományörző csoportok szubkulturális közegeiből – az olyan radikális jobboldali politikai formációk megjelenésével a magyar politikai küzdőtérre mint a Jobbik Magyarországért Mozgalom –, az irodalom teréből átkerült a szimbolikus politizálás terébe az „intézményesített kánonnal” szembeni lázadás jelképeként.

Az előadás az erdélyi emigráns író, Wass Albert életművének a rendszerváltást követő magyarországi és határon túli renezászat társadalmi jelenségként értelmezve tárgyalja. Felvázolja a Wass-jelenség körül kibomló esztétikai, de még inkább a közéleti és a szimbolikus politizálás terébe tartozó diskurzusokat, amelyeket megkísérel társadalmi-történeti kontextusba helyezni. Rámutat arra, hogy az egymással párhuzamos és heterogén Wass Albert-víziókból és -olvasatokból mára egy politikai aspektussal is bíró kultusz nőtt ki. Mindez összefonódik a magyar nemzeti képzeletben élő Erdély-reprezentációkkal, amelyeknek Wass Erdély-képe csak egyik lehetséges olvasata. Az előadás továbbá felvázolja a kortárs Erdély-kép genealógiáját a magyar nemzeti képzeletben. Rámutat, hogy az életmű felértékelődése összefügg az egyes hazai társadalmi csoportok vélt vagy valós lehetőség-horizontjának beszűkülésével, ami maga után vonta a szélsőjobboldal újjáéledését. Kiemeli, hogy mindez egy elképzelt múlt iránti nosztalgiaát galvanizált életre, ami olyan 20. századi kollektív traumára épít, mint a történelmi Magyarországot felbomlása. Ezt a nosztalgiaát szolgálja ki a Wass Albert köré kiépült kultusz is. Az előadás kiemeli, hogy az anyarszági magyarság narratíváiban Erdély egyszerre erkölcsi mintaként értelmeződik, de ezzel párhuzamosan megjelenik a saidi ihletű orientalista Erdély-narratíva is. Kitér emellett az Erdély területén végrehajtott szimbolikus térfoglalási aktusokra is.

Végül az előadás célja, hogy az olyan hazai társadalomtudósok, mint György Péter és Feischmidt Margit meglatásait is felhasználva egy alternatív értelmezést adja a Wass-kultusz körül a polarizált magyar közéletben kibomló esztétikai-izlésalapú kritikának. Az előadás a szerző körül kiépült kultusz nem mint önálló problémát, hanem mint tünetet, a társadalmi-gazdasági igazságtalanságok materiális okait elfedő szimbolikus „paravánt” értelmezi, és ráirányítja a figyelmet az említett igazságtalanságok szakpolitikai rendezésének szükségességére.